

Raadsinformatiebrief

Onderwerp:	Raadsinformatiebrief voortgang proces contracten WSW en Nieuw Beschut		
Portefeuillehouder:	M. Lahdo		
Behandelend ambtenaar:	J. van Oene		
Zaaknummer:	23Z02729		
Documentnummer:	24.0021036		

Datum:	23 september 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

De gemeente Losser is verantwoordelijk voor alle inwoners die kunnen werken maar die daarbij wel ondersteuning nodig hebben. Voor inwoners die niet bij een reguliere werkgever kunnen werken worden beschutte werkplekken ingericht. Op dit moment heeft de gemeente Losser voor de beschutte werkplekken een samenwerking met Larcom. Het huidige contract loopt, na een eerdere verlenging, tot 1 januari 2025 en kan nog éénmaal verlengd worden met één jaar tot 1 januari 2026. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken rondom het sluiten van nieuwe overeenkomsten met een sociaal ontwikkelbedrijf, waarbij we goed voor de medewerkers willen zorgen.

Eén-op-één door met Larcom is geen rechtmatige optie

Hieronder leggen we uit waarom niet.

Op 26 maart 2024 bent u door middel van raadsinformatiebrief geïnformeerd over het verlengen van de samenwerking met Larcom met één jaar en dat we deze periode gebruiken om te onderzoeken hoe we invulling willen en kunnen geven aan de uitvoering voor WSW en Nieuw beschut.

De overeenkomst die we nu met Larcom hebben is op basis van uitsluitend recht. Het is echter gebleken dat dit juridisch niet houdbaar is en dat het contract op deze basis niet te verlengen is. De gemeente kan alleen een uitsluitend recht verlenen aan een andere aanbestedende dienst. Het vestigen van een uitsluitend recht met Larcom is geen optie omdat Larcom geen publieke partij is en daarmee geen aanbestedende dienst is.

Vervolgen is onderzocht of de afspraken met Larcom één-op-één voor een langere termijn kunnen worden doorgezet middels een concessieovereenkomst. Het afsluiten van een concessieovereenkomst is een afwijking op het inkoopbeleid die moet worden gemotiveerd. Een reden hiervoor kan zijn dat Larcom de enige partij is die het werk voor de gemeente Losser uit kan voeren. Daarvoor is een marktanalyse uitgevoerd. Uit deze marktanalyse blijkt dat meerdere sociaal ontwikkelbedrijven interesse hebben om een samenwerking aan te gaan. Het sluiten van een concessieovereenkomst met Larcom is dan geen rechtmatige optie.

Hierdoor is het noodzakelijk geweest om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om een partij voor langere tijd te contracteren binnen de kaders van de Aanbestedingswet 2012, waarbij

duurzame afspraken, ontwikkelingsmogelijkheden voor de medewerkers en een toekomstbestendige infrastructuur centraal staan. Hierbij hebben we ons gericht op de volgende onderdelen:

1. organiseren van beschut werk voor de groep SW;
2. organiseren van beschut werk voor de groep Nieuw Beschut (NB);
3. uitvoeren van financieel-administratieve taken, HRM-administratie en HRM-advies voor beide groepen.

Dit betreft dus alleen de uitvoering van het materieel werkgeverschap, de gemeente Losser zal voor de SW medewerkers juridisch werkgever blijven, waardoor er altijd zekerheid is voor deze groep medewerkers. Voor de kleine groep medewerkers die met een Nieuw beschut indicatie nu bij Larcom in dienst zijn, op dit moment 3 medewerkers, wordt een passende oplossing gezocht voor het juridisch werkgeverschap.

Op basis van de participatiewet is de gemeente verantwoordelijk voor alle mensen die kunnen werken maar daarbij wel ondersteuning nodig hebben. Van de gemeente wordt verwacht dat zij deze groeiende doelgroep ondersteuning biedt zodat zij op een passende plek aan de slag kunnen.

Hierbij kan de infrastructuur van een sociaal ontwikkelbedrijf ondersteunend zijn. Om die reden is de focus van de toekomstige samenwerking breder dan alleen SW en NB.

Het verlenen van uitsluitend recht aan een sociaal ontwikkelbedrijf past bij de ambitie om beschut werk duurzaam te organiseren

Omdat het niet mogelijk is om een uitsluitend recht te verlenen aan Larcom, zijn vier inkoop- en uitvoeringsscenario's onderzocht: uitsluitend recht, aanbesteden, aansluiten bij een bestaande samenwerking, en beschut werk zelf uitvoeren. Hieronder zijn deze vier scenario's uitgewerkt. De gemeente Losser heeft voor de optie verlenen van uitsluitend recht gekozen

- Verlenen van een uitsluitend recht, voor gekozen

Op grond van een uitsluitend recht kan een overheidsopdracht worden verstrekt aan een onderneming, zonder het volgen van een aanbestedingsprocedure. Voorwaarden hiervoor zijn dat het recht moet worden verleend door een aanbestedende dienst, in dit geval gemeente Losser, en dat het recht alleen aan een andere aanbestedende dienst kan worden verleend.

Het verlenen van uitsluitend recht biedt de gemeente regie op het voorbereidingsproces en goede voorwaarden voor een strategisch partnerschap. Tijdens de periode van samenwerking is het mogelijk om afspraken aan te passen en flexibel en wendbaar samen te werken. Het verschil met aanbesteden is dat bij een aanbesteding het pakket van eisen voorafgaand aan de gunning leidend is. De opdrachtnemer kan zich daar op beroepen in geval een verschil van inzicht ontstaat. De verhouding tussen partijen is in geval van een uitsluitend recht meer gebaseerd op partnerschap en minder op een opdrachtgever-/opdrachtnemer-relatie. Daarmee biedt het uitsluitend recht een betere grond voor strategische samenwerking op de langere termijn.

Het recht moet aan een andere aanbestedende dienst verleend zijn. Daar waar Larcom geen aanbestedende dienst is, geldt dit wel voor andere uitvoerende organisaties voor beschut werk die hebben aangegeven graag te willen samenwerken.

- Hiermee ontstaat de mogelijkheid om middels het uitsluitend recht met één van deze partijen een publiek publieke samenwerking aan te gaan. Dit biedt ons regie op het voorbereidingsproces en goede voorwaarden voor een strategisch partnerschap.
- Tijdens de periode van samenwerking is het mogelijk om afspraken aan te passen en flexibel en wendbaar samen te werken.

Daarmee biedt het uitsluitend recht een betere grond voor strategische samenwerking op de langere termijn en wil het college een nieuwe samenwerking aangaan door middel van uitsluitend recht.

Tevens zijn we door het verlenen van uitsluitend recht beter in staat in te spelen op toekomstige ontwikkelingen. Door de invoering van de Participatiewet neemt het aantal SW medewerkers gestaag af. De instroom van Nieuw beschut is lager dan de uitstroom van de WSW, waardoor het aantal mensen dat een beroep doet op beschut werk in totaliteit dus lager wordt.

Tegelijkertijd is de gemeente Losser verantwoordelijk voor een groeiende groep inwoners die niet zonder ondersteuning aan het werk kan. Voor deze inwoners zijn niet altijd passende voorzieningen beschikbaar. Hiervoor is een goede sociale infrastructuur in samenwerking met een sociaal ontwikkelbedrijf essentieel.

- Aanbesteden niet voor gekozen

De opdracht wordt openbaar aanbesteed. De gemeente stelt een programma van eisen en gunningscriteria vast. De uitvraag wordt gepubliceerd. Hier kunnen partijen op reageren. De opdracht wordt gegund aan de partij die het best scoort op de gestelde gunningscriteria.

- Een zogenaamde 'wezenlijke wijziging' na gunning kan lastig blijken, de samenwerking wordt aangegaan op basis van een vastgesteld pakket van eisen voorafgaand aan de gunning. Deze optie is minder flexibel. Het verlenen van uitsluitend recht is daarentegen meer flexibel en stelt ons in staat om duurzame en strategische afspraken te maken.

Het college heeft daarom niet voor de optie Aanbesteden gekozen.

- Deelname aan en reeds bestaande samenwerking in bijvoorbeeld een Gemeenschappelijke Regeling (GR) niet voor gekozen

Door deel te nemen aan een gemeenschappelijke regeling wordt de gemeente mede eigenaar van de uitvoerende organisatie samen met andere gemeenten.

- Deelname aan een gemeenschappelijke regeling betekent ook dat het financiële risico deels bij de gemeente komt te liggen. Negatieve financiële resultaten van een gemeenschappelijke regeling moeten worden bijgepast door de deelnemers.
- Verder is de gemeente Losser op dit moment formeel werkgever van de SW medewerkers. Bij deelname aan een GR zullen deze medewerkers onder een andere entiteit vallen.

Dit heeft, gelet op de verandering die dit voor de doelgroep betekent, niet de voorkeur en daarom heeft het college niet voor deze optie gekozen.

- Zelf uitvoeren van beschut werk niet voor gekozen

- Voor het zelf uitvoeren van beschut werk moet de gemeente Losser een sociale infrastructuur inrichten die niet te realiseren is voor 1 januari 2026.
- Daarnaast is de populatie inwoners die aangewezen is op beschut werk niet groot genoeg om hier zelf een voorziening en locatie voor in te richten. De kosten hiervan wegen niet op tegen de baten.

Daarom heeft het college niet voor deze optie gekozen.

We zorgen goed voor de medewerkers

Door het verlenen van uitsluitend recht gaat het (materieel) werkgeverschap van Larcom naar een andere partij. Voor de medewerkers brengt dit onzekerheid en mogelijk onrust. Het is daarom essentieel om tijd te investeren in de communicatie en het beantwoorden van vragen en het begeleiden van (individuele) medewerkers. Daarom is in samenwerking met de communicatieadviseurs van Losser en Oldenzaal een communicatieplan opgesteld. In dit communicatieplan staat o.a. wie onze doelgroepen zijn, wat onze kernboodschap is, onze strategie, met welke middelen we communiceren en een communicatiekalender.

Op 23 september 2024 zullen de medewerkers worden geïnformeerd over dit besluit. De dagen daarop volgend zijn de betrokken consultants vanuit Losser extra aanwezig bij Larcom voor eventuele vragen en nazorg.

Samenwerking met de gemeente Oldenzaal

De gemeente Oldenzaal heeft soortgelijke contracten en afspraken met Larcom. Het proces om te komen tot nieuwe contracten met een sociaal ontwikkelbedrijf wordt in samenwerking met de gemeente Oldenzaal uitgevoerd.

Beide gemeenten zien het belang van samenwerking in het traject en een samenwerking met hetzelfde sociaal ontwikkelbedrijf. Medewerkers vanuit Losser en Oldenzaal werken al geruime tijd naast en met elkaar op dezelfde locatie. Het kan uiteindelijk zo zijn dat de gemeente Losser kiest voor een andere samenwerkingspartner dan de gemeente Oldenzaal omdat bepaalde voorwaarden passender zijn voor Losser. Dit is echter niet onze uitgangspositie en we trekken samen met Oldenzaal in dit proces op.

Tot slot

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze brief? Neemt u dan contact op met Joyce van Oene, behandelend ambtenaar, bereikbaar via j.vanoene@losser.nl.